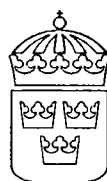

Utrikesutskottets yttrande

1990/91:UU3y

Öresundsförbindelserna

1990/91
UU3y

Till trafikutskottet

Trafikutskottet har med remiss 1991-04-16 berett utrikesutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1990/91:158 med anledning av ett avtal mellan Sverige och Danmark om en fast förbindelse över Öresund jämte motioner.

Propositionen

I regeringens proposition 1990/91:158 konstateras att byggandet av en fast förbindelse mellan Köpenhamn och Malmö måste ske i överensstämmelse med Sveriges och Danmarks internationella förpliktelser. Härmed avses dels sådana förpliktelser som följer av allmän folkrätt, dels de avtalsslutande parternas förpliktelser till följd av internationella överenskommelser. I detta sammanhang kan bl.a. nämnas Öresundstraktaten av år 1857, som bl.a. berör frågan om passagerätt genom internationella sund, samt 1982 års havsrättskonvention (the United Nations Convention on the Law of the Sea, UNCLOS), i vilken bl.a. återfinns bestämmelser om konstgjorda öar. Sistnämnda konvention har inte trätt i kraft men har undertecknats av såväl Sverige som Danmark. Många av konventionens regler utgör emellertid redan allmän folkrätt. På miljörättens område kan även nämnas 1974 års konvention om skydd av Östersjöns marina miljö (Helsingforskonventionen), som reglerar utsläpp av farliga ämnen, landbaserade föroreningar, dumpningar m.m.

Motionerna

I motion T85 (s) föreslås att de folkrättsliga problemen skall klarläggas innan en fast förbindelse över Öresund påbörjas. Sverige borde enligt motionären genom förhandlingar eller notifikation med Östersjöstaterna skapa säkerhet för att dessa stater delar den svenska regeringens uppfattning att genomfarten inte hindras genom det planerade brobygget.

I vänsterpartiets partimotion T86 föreslås i yrkande 4 att regeringen begär att lösningen av Öresundsförbindelserna sker i samråd med berörda Östersjöstater. I yrkande 8 i samma motion föreslås att regeringen vid utredandet av Öresundsförbindelserna skall ta hänsyn till den internationella utvecklingen.

I centerpartiets partimotion T94 framhålls att regeringen i enlighet med artikel 11 i den nordiska miljöskyddskonventionen från 1974 skall ta upp överläggningar med övriga nordiska länder om deras reaktion på ett eventuellt brobygge.

Utskottet

Utskottet har tagit del av propositionen och motionerna och vill i anledning av remissen anföra följande. Utskottet har ingen erinran mot propositionens förslag. Utskottet delar uppfattningen att byggandet av en fast förbindelse mellan Köpenhamn och Malmö måste ske i enlighet med Sveriges internationella förpliktelser.

I anledning av motionerna vill utskottet framhålla att Sverige enligt 1857 års Öresundstraktat är folkrättsligt förpliktigt att hålla den svenska delen av Öresund fri för genomfart för alla typer av fartyg. Sverige har dock rätt att anvisa särskilda farleder och upprätthålla s.k. trafikseparationssystem genom sundet.

Den planerade Öresundsbron kommer att i sin höghrodel, vilken ligger i den svenska delen av sundet, ha en seglingsfri höjd om 50 meter. Den höjden har med hänsyn till det begränsade vattendjupet i Öresund beräknats vara tillräcklig för de sjöfartsbehov som kan bli aktuella. Det kan tilläggas att någon transport genom Öresund av de oljeborrningsplattformar som nämns i en av motionerna ej kan bli aktuell på grund av det ringa farledsdjupet.

1857 års Öresundstraktat innehåller inte någon konsultationsklausul. Något krav på samråd innan ett beslut om Öresundsbron fattas kan därför på denna grund ej resas av övriga traktatsmedlemmar.

Den i motion T94 åberopade nordiska miljöskyddskonventionen av år 1974 innehåller i artikel 11 ett stadgande om samråd ifall en begäran härom föreligger från annan fördragsslutande stat. Det fall som avses i artikel 11 gäller emellertid tillstånd för miljöskadlig verksamhet som medför eller kan medföra störning av väsentlig betydelse i annan fördragsslutande stat. Någon sådan miljöstörning anser regeringen enligt vad utskottet inhämtat ej föreligga. Någon begäran om samråd har ej heller gjorts.

Vid möte inom Helsingforskommissionen (HELCOM) den 19–23 februari i år informerade Sverige och Danmark gemensamt om planerna på en fast förbindelse över Öresund. Danmark överlämnade samtidigt en utredning om miljökonsekvenserna av en sådan fast förbindelse. Kommissionen noterade vad som framförts.

Beslutet att bygga en bro över Öresund av föreslagen utformning är enligt utskottets mening en fråga som det från folkrättslig synpunkt tillkommer Sverige och Danmark att fatta. Däremot anser utskottet det

naturligt att regeringen i en anda av öppenhet och samarbete genom notifiering underrättar berörda Östersjöstater om brobygget. Utskottet överlämnar åt regeringen att avgöra de lämpliga formerna samt tidpunkten härför.

Stockholm den 23 april 1991

På utrikesutskottets vägnar

Pär Granstedt

Närvarande: Pär Granstedt (c), Margaretha af Ugglas (m), Sture Ericson (s), Maj Britt Theorin (s), Alf Wennerfors (m), Karl-Erik Svartberg (s), Axel Andersson (s), Nils T Svensson (s), Inger Koch (m), Karl-Göran Biörsmark (fp), Birgitta Hambræus (c), Per Gahrton (mp), Viola Furubjelke (s), Kristina Svensson (s), Eva Björne (m), Maria Leissner (fp) och Bengt Hurtig (v).

Avvikande mening

Pär Granstedt (c), Birgitta Hambræus (c), Per Gahrton (mp) och Bengt Hurtig (v) anför att utskottets yttrande under rubriken "Utskottet" bort ha följande lydelse:

Utskottet noterar att allvarliga invändningar främst av trafik- och miljöpolitisk art, kan resas mot förslaget att bygga en bro över Öresund. Det finns också viktiga internationella aspekter att beakta.

Enligt 1857 års Öresundstraktat är Sverige folkrättsligt förpliktigt att hålla den svenska delen av Öresund fri för genomfart för alla typer av fartyg. Enligt den nordiska miljöskyddskonventionen av år 1974 artikel 11 föreligger en samrådsskyldighet vid en planerad miljöskadlig verksamhet ifall en begäran härom föreligger från annan fördragsslutande part.

Den planerade Öresundsbrons högbrodel, som skulle gå över den svenska delen av sundet är tänkt att ha en segelfri höjd om 50 meter. Det har anförts att detta skulle vara tillräckligt för alla fartyg som klarar det begränsade farledsdjupet i Öresund. Utskottet vill dock framhålla vikten av att samstämmighet måste råda om detta bland alla berörda parter för att det inte skall ifrågasättas att Öresundstraktatens förpliktelser följs.

Miljöeffekterna i Östersjön av en broförbindelse har vållat en hel del debatt. Farhågor har framförts om negativa effekter såväl för fisket som för Östersjöns långsiktiga ekologiska utveckling. Till skillnad från vad regeringen anför anser utskottet att det kan finnas skäl att hävda att broprojektet är av en sådan art att miljöskyddskonventionens artikel 11 är tillämplig.

Sammanfattningsvis anser utskottet att övriga Östersjöstater har legitima intressen att bevaka i samband med broprojektet. Sverige bör

därför, tillsammans med Danmark, ta kontakt med övriga Östersjöstaterna och erbjuda konsultationer innan bindande beslut fattas i frågan om en bro över Öresund.

1990/91:UU3y